

Program adaptacyjny

Przedszkola Gminy Siepraw
w Zakliczynie

„ Z uśmiechem do
przedszkola”

Opracowały:

Katarzyna Kurczab

Joanna Ralska-Lenart

SPIS TREŚCI

- I Wstęp.
- II Założenia programu adaptacyjnego.
- III Cele edukacyjne programu.
- IV Harmonogram działań.
- V Ewaluacja – spodziewane efekty wdrażania programu.
- VI Bibliografia.

WSTĘP

Adaptacja to proces polegający na przystosowaniu się jednostki do nowego środowiska, do nowych sytuacji i warunków. Spośród wielu procesów adaptacyjnych jakim podlega człowiek, niezwykle ważnym jest proces przystosowania się dziecka do przedszkola. Dla wielu dzieci jak i ich rodziców jest to okres trudny i stresujący wywołujący lęk, złość upór i gniew. Wynika to z tego, iż dziecko zostaje wyrwane z rodzinnego układu, który dotychczas gwarantował mu poczucie stabilności i bezpieczeństwa, oraz rozumienia tego, co się wokół niego dzieje. Z dnia na dzień zostaje wprowadzone w nieznane środowisko, nowe otoczenie, osoby, przestrzeń, co sprawia, że nie jest w stanie kontrolować i rozumieć sytuacji i odczuwa ją jako zagrożenie.

Sytuację stresową przeżywają także rodzice dzieci. Mają, bowiem oddać swoje dziecko, pod opiekę instytucji i osób obcych. Obawiają się o jego bezpieczeństwo, o to czy sobie poradzi w różnych sytuacjach, nie znają założeń i wymagań przedszkola, warunków, w jakich będzie przebywało dziecko, osób, które będą się nim zajmować. Rodzi to wiele niepokojów i wątpliwości, które podświadomie często przenoszą na dziecko. Brak podstawowej wiedzy na temat specyfiki pracy przedszkola uniemożliwia rodzicom odpowiednie przygotowanie dziecka w zakresie samodzielności oraz kształtowanie pozytywnego stosunku emocjonalnego do przedszkola.

Żeby proces adaptacji przebiegł łagodnie, sprawnie i trwał jak najkrócej, musi zaistnieć ścisła współpraca między rodzicami a pracownikami przedszkola. Współpraca ta powinna być przemyślana, zorganizowana, oparta na ustalonych zasadach i mająca na celu osiągnięcie określonych efektów. Aby pomóc dzieciom i ich rodzicom i zminimalizować negatywne skutki adaptacji dzieci do przedszkola należy zdawać sobie sprawę z faktu iż proces adaptacji dziecka do nowego środowiska odbywa się we wszystkich sferach działania organizmu, a w szczególności fizjologiczno-biologicznej, emocjonalno-społecznej i poznawczej. U małych dzieci mamy do czynienia z szeregiem właściwości rozwojowych które utrudniają rozpoczynanie edukacji przedszkolnej tj.

- niski poziom autoidentyfikacji,
- dominacja sfery emocjonalnej np. potrzeby bezpieczeństwa, miłości,
- niski poziom kompetencji językowej,
- niski poziom rozwoju poznawczego i sposób poznawania pojęć czasu i przestrzeni, który jest potrzebny do orientacji w nowym środowisku społecznym,
- nieznaną środowiska, w którym dziecko ma być samodzielne przez wiele godzin,
- różny poziom opanowania umiejętności samoobsługowych.

Program „Z uśmiechem do przedszkola” został przygotowany jako system działań organizacyjnych i pedagogicznych, oparty na wiedzy o rozwoju dzieci oraz oczekiwaniach i wzajemnych oddziaływaniach przedszkola, rodziców i nauczycieli w celu stworzenia dzieciom lepszego startu przedszkolnego.

2. ZAŁOŻENIA PROGRAMU

Założenia programowe:

- Program adaptacyjny oparty jest na wiedzy o rozwoju dziecka.
- Program określa system wzajemnych oddziaływań pedagogicznych oraz organizacyjnych przedszkola i rodziny w celu stworzenia dzieciom pomocy w zaadaptowaniu się w nowym środowisku przedszkolnym.
- Programem objęte są wszystkie dzieci, które po raz pierwszy idą do przedszkola lub zerówki.

3. Cele edukacyjne programu.

Cel główny:

Stworzenie warunków organizacyjnych, wychowawczych i edukacyjnych do właściwej adaptacji dziecka w przedszkolu, oraz zminimalizowanie stresu rodziców związanego z tym procesem.

Cele szczegółowe:

- Zmniejszenie u dzieci trudnych napięć emocjonalnych w pierwszych kontaktach z przedszkolem.
- Stwarzanie dzieciom możliwości do nawiązywania bliskich i serdecznych kontaktów z rówieśnikami, personelem przedszkola oraz innymi dziećmi.
- Wytworzenie pogodnej i miłej atmosfery w grupie opartej na akceptacji, bezpieczeństwie i zaufaniu.

- Wspomaganie dziecka w budowaniu pozytywnego obrazu własnego "Ja" w oparciu o zaspokojoną potrzebę bezpieczeństwa.
- Ukazanie sposobów radzenia sobie z własnymi emocjami,
  - właściwe reagowanie na emocje innych,
  - kontrolowanie własnych zachowań w stosunku do innych dzieci, personelu i rodziców.
- Motywowanie rodziców oraz pracowników przedszkola do zapewnienia optymalnych warunków do łatwej adaptacji.
- Integracja rodziców z przedszkolem w celu ułatwienia lepszej współpracy.
- Zapoznanie rodziców z bazą i zasobami przedszkola, jego organizacją, założeniami i specyfiką pracy.

4. Harmonogram działań:

Lp.	Działanie	Cele działań	Termin
1.	Zebranie zapisowo-organizacyjne z rodzicami dzieci rozpoczynającymi edukację przedszkolną.	- zapoznanie z dyrekcją i nauczycielami przedszkola, - przekazanie praktycznych wskazówek i rad jak przygotować dziecko do przedszkola, - przedstawienie oferty edukacyjnej przedszkola, - omówienie organizacji pracy placówki, programu adaptacyjnego, ramowego rozkładu dnia, - rozdanie kart zgłoszeniowych, - zaproszenie rodziców wraz z dziećmi na dni otwarte oraz na zajęcia adaptacyjne do naszego przedszkola.	Marzec

2.	Zorganizowanie „Dni otwartych przedszkola”.	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie rodziców i dzieci z nauczycielkami, personelem przedszkola, z budynkiem i ogrodem przedszkolnym, - rozmowy indywidualne z dziećmi i rodzicami, - umożliwienie dziecku pierwszego kontaktu z dziećmi w grupie przedszkolnej, 	Czerwiec
3.	„Zajęcia adaptacyjne”	<ul style="list-style-type: none"> - udział dzieci i rodziców w zabawach zapoznawczych, integracyjnych, muzyczno-ruchowych oraz zabawach w ogrodzie przedszkolnym, - lepsze poznanie się i umocnienie więzi z przedszkolem i nauczycielem, - zorganizowanie warsztatów plastycznych dla dzieci, - zachęcenie rodziców do dalszej współpracy z przedszkolem, 	Sierpień
4.	Zebranie organizacyjne „Witamy w przedszkolu”	<ul style="list-style-type: none"> - zapoznanie Rodziców z głównymi założeniami Roczego Planu Pracy Przedszkola, - nawiązanie współpracy z rodzicami, przy organizacji imprez okolicznościowych i wycieczek, - dokonanie wyboru Rady Rodziców, - ankieta dla rodziców dzieci nowoprzyjętych na temat przebiegu dni adaptacyjnych w przedszkolu, 	Wrzesień
5.	Działania dodatkowe	<ul style="list-style-type: none"> - umieszczenie na gazetce dla rodziców artykułów dotyczących dobrej adaptacji dziecka w przedszkolu (wykorzystanie literatury pedagogicznej i psychologicznej) - przygotowanie broszur propagujących edukację 	

		<p>przedszkolną: „Przedszkole – dobry start Twojego dziecka”, - nawiązanie stałej współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w celu umożliwienia rodzicom indywidualnych kontaktów z psychologiem, pedagogiem i logopedą (wg potrzeb i zainteresowania rodziców).</p>	
--	--	---	--

5. Ewaluacja – spodziewane efekty wdrażania programu.

Dziecko potrafi:

- spokojnie rozstać się z rodzicem,
- przezwyciężyć lęk i obawy przed zmianą środowiska,
- uczestniczyć w życiu grupy,
- wesoło bawić się z koleżankami i kolegami,
- kojarzyć pobyt w przedszkolu z radosnym i ciekawym działaniem,
- z zaufaniem zwracać się o pomoc do nauczycieli i pracowników przedszkola,
- przestrzegać podstawowych reguł współżycia w grupie,
- zrozumieć, że pobyt w przedszkolu jest czasowy i zawsze kończy się powrotem do domu z rodzicami,
- zapoznać się z pomieszczeniami, w których będzie przebywać w przedszkolu,
- przestrzegać zasadę zakazu samodzielnego oddalania się od grupy.

Rodzic:

- ma poczucie bezpieczeństwa o swoje dziecko,
- zna nauczycielki oraz personel przedszkola,
- zna pomieszczenia, w których będzie przebywać jego dziecko
- współpracuje z przedszkolem – zna cele i zadania,
- wie, w co wyposażyć dziecko do przedszkola,
- rozumie znaczenie samoobsługi i samodzielności dziecka jako warunków lepszej adaptacji w środowisku przedszkolnym,
- obserwuje swoje dziecko na tle rówieśników,
- wie, w jaki sposób pomóc dziecku pokonać „próg przedszkola”
- nawiązuje aktywną współpracę z przedszkolem.

Nauczyciel:

- poznaje dzieci, którymi będzie się opiekował,
- planuje pracę w oparciu o wyniki obserwacji zachowań dzieci,
- zna oczekiwania rodziców wobec przedszkola.

6. Bibliografia

1. Bodziach Wanda, Pierwszy rok w przedszkolu, [w]: „Wychowanie w przedszkolu”, nr 5/95, str. 299;
2. Praca zbior.: Przetacznik -Gierowska Maria, Makiełło- Jarża Grażyna „Psychologia rozwojowa i wychowawcza wieku dziecięcego”;
3. Gruszczyk - Kolczyńska Edyta, Od malucha do starszaka, poradnik dla rodziców przedszkolaków, cz.1
4. Bolechowska M.: Adaptacja dzieci do środowiska przedszkola.

ANKIETA

1. Czy, braliście Państwo udział w spotkaniach adaptacyjnych?:
  - a. tak, we wszystkich,
  - b. tak, okazjonalnie, (zakreśl wybraną odpowiedź)
  - c. nie, nie uczestniczyliśmy (proszę podać przyczynę).....
.....
2. Czy, zawsze dziecko chętnie szło do przedszkola ?
  - a. tak,
  - b. nie,
  - c. częściowo (zakreśl wybraną odpowiedź)
3. Co, w przedszkolu podobało się dziecku najbardziej ? (napisz)
.....
.....
.
4. Co, podobało się Państwu? (napisz)
.....
.....
.
5. Jak, Państwo oceniacie spotkania adaptacyjne?
  - a. dobre i potrzebne,
  - b. pomocne dla mnie i mojego dziecka,
  - c. dobrze prowadzone,
  - d. słabe i niepotrzebne,
  - e. niczego nie dają, (zakreśl wybraną odpowiedź)
6. Co, zdaniem Państwa należałoby zmienić? (zaproponuj)
.....
.....

Ankieta dla Rodziców dotycząca "Programu adaptacyjnego"

1. W jaki sposób przygotowywała Pani dziecko do przyścia do przedszkola?
2. Czy reakcja dziecka po pierwszym dniu pobytu na zajęciach była dla Pani zaskoczeniem?
3. Czy dziecko chętnie przychodziło z Panią na zajęcia ?
4. Czy opowiadało o zajęciach , o tym co robiło w przedszkolu innym domownikom?
5. Co podobało mu się najbardziej ?
6. Co mu się nie podobało , czego się obawiało idąc na zajęcia ?
7. Czy było coś , co dziecko chciało robić w przedszkolu , a nie zostało to uwzględnione na zajęciach
8. Czego według Pani zabrakło na zajęciach ?
9. Czy odpowiadały Pani zabawy , w których Rodzic brał udział wspólnie z dzieckiem ?
10. Czy uważa Pani , że "Program Adaptacyjny" pomógł Pani dziecku przystosować się do nowych warunków w przedszkolu ?
11. Co Pani "dał " udział we wspólnych zajęciach z dzieckiem?